

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 16. junija.

Ko je meseca maja minister Gladstone pri neki seji mej vrišem konservativnih nasprotnikov dejal: „Moje posezanje v državne zadeve sme se računati samo še na tedne, ne pa na mesece, ali k večjemu na mesece, ne pa na leta“ polegel je hrup pod uplivom teh besed. Vse se je povpraševalo, ali Gladstone res tako misli, nihče pa ni pričakoval, da se bode navedeni izrek tako hitro uresničil.

Tri tedne po napominani seji bil je na dnevnem redu proračun in vlada ostala je z 252 glasovi proti 264 v manjini. Res, da razloček glasov ni bil velik, res da je v dolnej zbornici, ki broji 658 članov, pri tej seji bilo 142 odsotnih, mej njimi nad sedemdeset liberalcev, a državniki angleški so v takih stvareh zelo občutljivi in Gladstone dal je svojo ostavko, katera pa v Angliji ni prouzročila nikake radosti. Niti opozicija ni svoje zmage vesela, kajti težko in kočljivo je baš sedaj vzeti vladno krmilo v roke, ko toliko perečih vprašanj čaka nujne rešitve.

Zategadelj trajala je kriza nekoliko dnij in opozicija bila je skoro v jednekež zágati, kakor francoska zbornica, ko je lahkomišnelno vrgla ministerstvo Ferryjevo, katero si že sedaj zopet nazaj želi. Po večdnevem posvetovanji in dogovarjanji odločili so se vendar konservativci in Salisbury prevzel je sestavo novega kabineta. „Morning Post“, ki se zmatra za glasilo Salisburyjevo, priznava velike težave, s katerimi se bode boriti, a pravi, da veliko razlogov govori za Salisburyja kot novega državnega voditelja.

Program nove konservativne stranke bi bil: „Irska mora se oprostiti prisilnega stanja. Afgan-skemu vprašanju mora se pogumno in takoj pogledati v obličje. Kapitulacija, kolikor se je je do sedaj izvelo, je delo radikalcev. Mi znamo, ali bomo vsaj kmalu znali, kje so hoteli potegniti črto, in to črto more veliko ugodnejše potegniti kabinet, kate-rega namene v Peterburgu dobro poznajo. Ta črta pa se more tudi uravnati z moralčno podporo, ki se nam že sedaj, kakor nam kaže stotina malih znamenj, ponuja iz Berolina in z Dunaja. Isto velja glede Francoske in Egipta. Zadnja vlada Tory-jev bila je v najboljšem prijateljstvu s Francijo, nova

vlada bode nastopila isto pot. Pozabila pa ne bode, da bode samo sebe spoštovala in vspeh bode gotovo precejšen, bodisi da se nam bode pečati z bodočnostjo Egipta sploh, ali pa z vprašanjem sueškega prekopa posebe. Krepka politika na zvonaj mora se opirati na pošteno in pogumno notranjo politiko, ki uporablja vsa dosežna in zakonita sredstva.“

V tem programu je precej jasno povedano, da se novi državniki angleški zanašajo na moralčno podporo iz Berolina in z Dunaja. Kam da je obrnena ost te moralčne podpore, ni težko uganiti. Dogovori in pogajanja mej Rusko in Angleško so sicer bili dognani, a nedostaje jim ratifikacije in več nego dvomno je, bode li Salisbury vse odobril, kar je ukrenil odstopivši Gladstone, zlasti ker takoj v drugi točki svojega programa pravi, da se mora afganskemu vprašanju takoj in pogumno pogledati v obličje.

Odstop Gladstonov utegne torej mogočno upivati na mejnarodne razmere, kajti prememba je zares velika. Dosedaj imel je krmilo angleške politike v rokah Gladstone prijatelj Slovanom, posebno pa Rusom, državnik, ki je nekaj izustil krilate besede: „Ko bi Angleška imela položaj Ruske, bila bi že davno v Carigradu,“ odslej pa bode vladal Salisbury, stari sovrag Rusom, ki jim je nasprotoval na konferenci v Carigradu in na Berolinskem kongresu, mož, ki hoče izvajati pokojnega Beaconsfielda politiško oporoko.

Dosedaj vodil je angleško politiko državnik, ki si je stekel za Evropo velikih zaslug, ki je imel srce za usodo malih, tujih narodov, ki je računil s potrebami in pojavi narodovega duha in se v vna-njej politiki ravnal po načelih človekoljubja, odsle pa nastopi politika nepristopna sočutju, stara kramarska politika Angležev, vsaj za nekoliko časa, do bodočih volitev.

Pri bodočih volitvah pa se utegne pokazati, da odstop Gladstonov nikakor še ne pomenja zmage konservativcev. Pri bodočih volitvah zmagali bodo, kakor je Dilke zadnjič pri banketu prorokoval, liberalci. Nasledek bode ministerstvo: Dilke ali pa Chamberlain in v Berlinu, kjer si danes veselja manejo roke, da je pal stari nasprotnik, bodo takrat imeli kisle obraze.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. junija.

Sedaj, ko so volitve končane, bavijo se časniki s tem, koliko je kaka stranka pridobila ali izgubila, za koliko bode imel prihodnji **državni zbor** drugačno lice. Primeroma najslabše zastopan bode v novem državnem zboru rusinski narod. Imel bode samo jednega zastopnika. To se bode marsikomu čudno zdelo, da bode narod, ki broji blizu tri milijone, zastopal samo jeden poslanec. Če se pa pomisli, s kakimi sredstvi so Poljaki delovali pri volitvah, se temu ne moremo več čuditi. Podkupovanje volilcev bilo je na dnevnem redu. Več rusinskih volilcev je po časopisih objavilo, da so jih hoteli podkupiti. Politični uradniki v Galiciji so skoraj vsi Poljaki in ti imajo tudi precejšen upliv. Največ je pa tej prikazni kriv volilni red. Volilni okraji so tako umetno razdeljeni, da je težko Rusinu pridobiti večino. Rusinski narod je jako ubožen, in vsled cenzusa ima volilno pravico mnogo več Poljakov, nego Rusin v, ker so prvi premožnejši in plačujejo več davka — Gospodarska stranka imela bode v državnem zboru samo poslanca Heinricha. Ta se bode neki protivil kodifikovanju nemškega državnega jezika, ker je to nepotrebno, ko je že nemški državni jezik v Avstriji de facto v veljavi. Levičarji se pritožujejo, da neso Italijani v Dalmaciji dobili nobenega zastopnika. To stvar mislijo neki spraviti v državnem zboru v razgovor pri verifikacijske debati. Res čudni so nemški liberalci. Sedaj so zagnali tak hrup, kaka krivica se je Italijanom prigodila, ko ni voljen v Dalmaciji pri volitvah noben Italijan, Slovenci na Koroškem pa toliko let neso v zboru imeli nobenega zastopnika, pa je bilo levičarjem popolnem prav. V Dalmaciji biva razmeroma jako malo Italijanov in še ti so raztreseni, na Koroškem pa nad 120.000 Slovencev in to zdržema.

Nekemu poljskemu listu poročalo se je z Dunaja, da je pričakovati več sprememb v **ministerstvu**. „Politiki“ se pa z Dunaja brzojavljva, da so vse vesti o kakih spremembah v ministerstvu izmišljene, zlasti pa grof Taaffe ne misli nikomur oddati ministerstva notranjih zadev.

Razun trgovskega ministra grofa P. Széchenyi-a se vsi **ogerski** ministri pripravljajo, da odidejo po letu za daljši ali krajši čas v kake toplice, da si odpočijejo od svojega dela. Predsednik Tisza in finančni minister Szapary odideta za več tednov v Gastein, naučni minister potoval bode v kake inozemske toplice.

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Sedemindvajseto poglavje.

Učilnica.

(Dalje.)

V malo urah so mi napravili primerno obleko ranocelnika. Rose mi je podaril izvrstno zbirko raznega ranocelskega orodja; sam pa sem si kupil revolver, sablo in konja. Ob treh sem bil popolnem pripravljen in še isti večer smo odpotovali.

Doslej še stvari nesem prav nič premišljeval; francoska strastnost me je bila popolnoma prevzela. A nejasna žalost me je obšla oni trenotek, ko sem imel zapustiti hišo, kjer sem toli srečnih in dobro izvršenih dni preživel; slutil sem, da se ne bodem več vrnil. In ko bi se tudi vrnil, ali bodem s seboj pripeljal svojega Henrika in Alfreda, katerega sem kot sina ljubiti jel?

Otresal sem se teh misli, ki so zmeraj znova me napadale, kolikorkrat sem jih tudi pregnal; kar

ustopi stari polkovnik. Njega pogled mi je dobro del; bil je jeden izmej onih čvrstih vojakov, ki lastno krv žrtvujejo, da jo le drugim ohranijo; res bolj spoštovanega in bolj zanesljivega poveljnika bi ne bili lahko dobili.

Polkovnik, rekel sem mu po njegovem pozdravu, sedaj sva sama in lahko odkritosrečno govoriva. Mej nama, kako mislite vi o teh nabranih novincih? Naudusenost je sicer lepa reč, a kaj velja ta nasproti izvežbanosti in strogemu redu? Vkljubo srčnosti teh vrlih mladeničev so to vendar le bataljoni, ki se bodo pri prvem poku razpršili.

Le počasi, major, odvrnil je stari vojak. Jaz sem manj oster od vas, in vendar sem vse življenje v vojnah preživel. Dva meseca za okopi Washingtonskimi bodeta te prostovoljce premenila v vojake. Strogi red nedvomno mnogo velja, a nazadnje je rokodelstvo, kateremu se tudi največi neumnež privadi. Česar ne moremo nikomur podeliti, to je srce, to je prepričanje, to je domoljubje. In ravno to je glavna stvar, naj junaki sable pravijo kar koli. Da se vodi bajonet, treba je spretnih in močnih rok, a le duša tem rokam moč podeluje. Malo vojnih let in težav zadostuje, da se narod vojaški izvežba in odgoji ter se z vsakim sovražni-

kom lahko meri. Ostaje le нравstvena moč in do-ločnost; ta nazadnje vse odločuje; zato so najboljše vojske le državljanske (milične) vojske.

Ne zamerite mi, polkovnik; jaz sem zmeraj mislil, da starih vojakov nihče ne dosega.

Napačno, odvrnil je Saint John. Pri ogledu vojske ali pri paradi je to mogoče, vse drugače pa je v vojni. Dobri podčastniki, mladi vojaki in stari poveljniki (generali), to je vse, česar je treba. Le mladina more brez tožeb hoditi, brez memranja slušati, s povzdigneno glavo nevarnostim kljubovati in jih zaničevati ter smehlja je iti v smrt. Čim razumniša, čim pobožniša, čim bolj domoljubna je ta mladina, tem lažje se nanjo zanašamo. V zastarani Evropi o tem drugače mislijo; tam vlada še predsodek in spoštovanje surove sile. Nas tu je olika razsvetila. Nedvomno bode vsakrat zmagal vojskovodja, ki se v odločilnem trenutku na določenem mestu v boj postavi. A v enakih razmerah mlad in domoljuben vojak več velja nego v tem rokodelstvu osiveli najemnik. Poglejte le vojno v Krimu; gotovo so se izvrstno bili ruski in angleški stari vojaki; a venčali bi le francoske novince, te junaške mladiče, katere za jeden dan od pluga jemljó, ki so včeraj bili še kmetovalci in ki so jutri zopet

Vnanje države.

Rusija in Anglija sta se že dogovorili zaradi afganske meje, kakor se poroča iz Peterburga, samo dotični dogovor se še ni mogel podpisati, ker je nenadoma odstopila angleška vlada.

Italijanska vlada že davno ne stoji prav trdno. Sedaj se govori o tem, jutri o drugem ministru, da odstopi. Pred par dnevi se je govorilo, da odstopi trgovski minister Grimaldi. Povod temu bi bil, ker je bil zakon o zavarovanju delavcev proti nezgodam samo z dvema glasoma večine vsprejet. Sedaj se sicer zatrjuje, da ne misli na demisijo. Dotično glasovanje bilo je pa vendar jako čudno. Mej 118 poslanci, ki so glasovali za ta zakon, bila je večina opozicijskih, proti temu zakonu je pa glasovalo 116 poslancev, ki so vsi pristaši vlade. Tako je le dobra volja opozicije vladi pomagala do večine.

Ko se bode **angleškemu** parlamentu objavilo, da je Salisbury prevzel sestavo novega ministerstva, odložilo se bode zborovanje za jeden teden, da bode novi ministerski predsednik mogel izbrati svoje tovariše. Potem se pa bode zopet zborovanje odložilo za deset dni, ker se morajo člani nove vlade dati na novo voliti.

Komisija, ki se je v Parizu posvetovala o neutraliteti **Sueškega prekopu**, končala je svoja dela. Sedaj se bavi samo s tem, da sestavi zapisnike.

Dopisi.

Iz Rudolfovega 13. junija. [Izv. dop.] Prepričani, da ves razumni in nepopačeni slovenski svet na Kranjskem in izvan Kranjskega že več dni skrbno in radovedno oči svoje obrača na Dolenjsko metropolo na Novomesto, želeč, bolj natančno pozvediti, kako da se je ta nam Slovincem nepozabljiva, zloglasna volitev za dolenjska mesta vršila, usojam si o njej nekoliko črtic podati ter to za nas Slovence jako važno volitev stvarno pojasniti.

Ker se je pri nas v Novem mestu pretečene dni godilo, mora vsacega domoljuba srce pretresti. Politična slana pala je na dolenjski svet ter pokončala narodne napore, mir in up. „Narodni dom“, čitalnica, pevsko društvo — vse je potlačeno in medli zbog nesrečnega narodnega razpora, sledečega iz Šukljeve kandidature. Najbolj tesne vezi prijateljske so pretrgane in presekane, društveno življenje naše tlači tista peklenska mora, ki se imenuje Šukljeva kandidatura. Najgenejalniši govori Šukljeja, če bi prišel v državni zbor, ne bodo zacelili nam ran, ki jih je njegova nesrečna kandidatura nam usekala v živ zdrav život niti nam več pomagali iz tega narodnega marazma, kateremu smo propačili zgol le vsled Šukljeve kandidature.

Pa da začnemo.

„Zoper napake same na sebi se bojevati in nikakor ne dotikati oseb, zna biti prav varen boj, pa boj je s senco“, pravi neki učen Anglež, in tega gasla ali vodila se hočem držati v današnjem popisu.

Razun dveh doktorjev, katerima bodem posebe posvetil nekoliko vrst, agitovala je za Šukljeja Rozinova in Skabernetova rodbina in — plačani „trabanti“ brez vsake volilne pravice.

Dalje so agitovali za Šukljeja g. c. k. okrajni glavar Ekel po krčmah in g. c. kr. okrajni komisar Vestenek po hišah, potem „blajtarji“, katerim je njihov predstojnik še le zadnji dan (5. t. m.) zju-

traj ob 7. uri daljšo agitacijo prepovedal, ko je bilo „že vse storjeno“. Zabeležiti moramo tudi to, da je bil jeden od teh zadnjih gospodov navzoč pri mizi v Preatonovi krčmi, kjer so Šukljejevci s „pušlci“ okinčani kot kmetске neveste — praznovali „Pyrrhovo“ zmago g. Šukljeju in kjer je baje neka „bistra“ glava tako ginljiv govor „izpustila“, da so se vsi navzočni jokati začeli.

Konečne so agitovale tudi ženske, ki imajo kakor znano, gladke jezičke, s katerimi se upliva tudi na visoke gospode.

Pa tudi slučaj je pri tej volitvi veliko ulogo imel: neki uradnik, ki po svojih poslih že več časa daleč od Novega mesta biva, se je pred in na dan volitve v mestu kazal: drugi je na dan volitve iz mesta pobegnil; tretji — čez osemdeset let star mož dal je Šukljeju svoj glas proti svojemu prepričanju, po volitvi pa je s solzami v očeh pravil, (kar se da po treh pričah dokazati), da mu bode, dokler bo še živel, vedno vest očitala, da je „nevernika“ volil, pa skrb in ljubezen do njegovih nepreskrbljenih otrok sta ga premagali; četrti je volil Šukljeja, dasiravno je pred pričami grofu Margheriju svoj glas obljubil.

Politični uradniki so na dan pred volitvijo prepovedovali, da volitev ne bo prosta in citirani so bili davkarji in drugi „ad audiendum verbum“.

Volili so Šukljeja tudi taki — in to je žalostno — ki neso prej na njem niti jednega zdravega lasu našli in ki so ga odlikovali z najbolj razžaljavimi priimki, — in ti ljudje mu zdaj pojejo „hozijana“!

To vse je bil slučaj?

Tudi izdajstvo na naši in nemški strani je igralo pri tej volitvi svojo ulogo: neki Gustin, ki je bil najprvo narodno stranko izdal, potem bil „gvavten“ nemčur, izdal je nemško stranko, da so ga Nemci zdaj iz svoje srede izobčili. Drugi, ki je izmed petorice tudi nemško stranko izdal, je gosp. stotnik Lehman, kateremu je baje kot „prvaku in mojstru Novomeških Nemcev“ Šuklje z Dunaja jako laskavo in ponižno pismo pisal in katerega je, ko je bil v Novem mestu, takoj obiskat šel.

Zabeležnik ne sme ničesar pozabiti, zatoraj moramo tudi to povedati, da je hotel dr. P. in njegovi na binkoštni ponedeljek Šukljeja nam kar utihotapiti in da je Gustin (recte Guštin) že pripravljen bil s svojim predlogom (kakor lansko jesen) za zaupnico, katera nakana pa jim je nesrečno spodletela.

Šukljejevci pa imajo tudi dobro srce, to so dokazovali s temi besedami: Volimo vender Šukljeja saj je naš, je vender boljše, če Šuklje na dan 10 gold., katerih je tako potreben, dobiva, kakor grof Margheri!

(Dalje prih.)

Iz Št. Vida nad Ljubljano. 15. junija. [Izv. dop.] Zadnjič bilo je v „Slovinci“ brati, kako Št. Vid napreduje. Res je. V marsikakem oziru more biti vzgled drugim vases. A kdor je bil v naši fari pri kacem požaru navzoč, ta si pač mora misliti: O, kje ste še vi! Ni jedne gasilne priprave, ni najmanjše brizgalne! Manjše, revne vasi imajo svoje požarne brambe, bogati, mogočni Št. Vid pa še jedne brizgalne nema. Res je sicer, da slamnate strehe ne reši nikaka brizgalna, a reši lahko sosedno

poslopje. Tako je bilo tudi včeraj popoldne, ko je v Stanežicah gorelo. Tri poslopja bila so na mah v plamenu. Sadno drevje ubranilo je, da se ni cela vas unela. Iz jedne hiše niso rešili ni najmanjše stvarice. Zgoreli sta tudi 2 kravi, 1 v hlevi, 1 pa v omari (namreč denar za prejšnji dan prodano kravo), vse orodje in veliko drv in lesa. Brizgalna s kolodvora prihitela je na pomoč in izdatno pomagala, da se ni ogenj dalje širil; pozneje prišla je tudi požarna bramba iz Ljubljane in je pogorišče popolnem pogasila. Kdaj pa se bo slišalo, da je Št. Vidska požarna bramba vrlo gasila? Mari ni mogoče, tu ustanoviti jo? „Slovenec“ je zadnji pravil, kako je ta in oni za vsako dobro stvar unet. Na noge tedaj! Napravimo požarno brambo! Št. Vidska fara ima dovolj čvrstih fantov, ki bi gotovo brez premisleka pristopili požarni brambi. Denarna podpora bi se tudi dobila in v treh mesecih bi se Št. Vid lahko ponašal z izvežbano požarno brambo in lepo gasilno pripravo. Če pa tega nečete, omislimo si vsaj potrebno brizgalno. Če jo soseska neče ali ne more kupiti, naj se pa nabirajo prostovoljni darovi. Jako čudno bi bilo, če bi se za prepotrebno in koristno brizgalno ne mogla naprositi primerna svota. Treba je stvar le pri pravem konci začeti. Tu je n. pr. trojica gg. Tomec, Belec in Zakotnik. Če se ti trije kake stvari lotijo, pa jo naredo, in ko bi bilo treba, tudi vrh zvonika. Lotite se torej požarne brambe in dobili jo bomo. Imamo že čitalnico, rokodelsko društvo; torej še požarno brambo in Št. Vid bi imel tri društva. Kje jih ima kaka vas na Kranjskem? Na noge torej!

Iz Krškega okraja 14. junija. (Učiteljske zadeve.) Prošnje za povišanje učiteljskih plač nam sicer lani deželni zbor z ozirom na slabo finančno stanje dežele ni povoljno rešil, vendar zaradi tega še ne smemo obupati. Vsaj se nam je obljubilo pomagati, kakor hitro se deželne razmere zboljšajo. Od tistega časa se je pa že mnogo na bolje obrnilo, kajti deželni dohodki — oziroma šolski zaklad se je vsled nove postave, veljavne za Ljubljano, zdaj pomnožil. Pričakovati imamo torej zbog tega tudi, da bode v kratkem južna železnica večje šolske davke plačevala. Primerno je tedaj, da učitelji letos zopet svoje prošnje ponove, posebno v tistih okrajih, ki so lansko leto to opustili, vsaj je le mogoče „z združenimi močmi“ kaj doseči. Sleherni tovariš bode sprevidel, da ni vse jedno, ako se za tako važno stvar oglase samo trije okraji namesto je d najstih! To se potem skoro tako glasi, kakor da bi ne bili učitelji povsodi jednako potrebni.

Tovariši, na delo tedaj, ker prilika nam je zopet dana. Oglasite se toraj letos po vseh ostalih osmih okrajih z enakimi prošnjami pri okrajnih učiteljskih skupščinah! V teh prošnjah naj se vzlasti naglašajo slabo stanje učiteljev na večrazrednicah po mestih in trgih, ter prosi za primerno povišanje njihovih plač, na dalje za dovolitev funkcijskih doklad na jednorazrednicah in za znižanje službenih let na trideset. Zadnja točka naj se s tem utemeljuje, da ima ljudski učitelj v obče utrudljiveje delo, kakor oni na srednjih šolah, kajti znano je, da ima ljudski učitelj v svoji šoli več ur in več otrok, pa tudi porednejših nego profesorji na sred-

državljeni! Ti so nam vzgled in take hočemo tudi naše mlade Amerikance storiti.

A poveljnikov nemate, odvrnil sem; vaša država je miroljubna dežela, ki je dosihmal več kmetov in trgovcev nego Caesarjev rodila.

Le umirite se, odgovoril je polkovnik, dobili bode poveljnikov, več kot jih bode hoteli. Kot lov je tudi vojna kaj priprosto rokodelstvo, v katerem se nekateri precej od prvega dne odlikujejo. Ta je danes kovač, mehanik, odvetnik, morebiti zdravnik, ki se bode jutri kot general probudil. Preglejte le zgodovino: bile so nerodovitne dobe, ko so bile znanosti, umetnosti, in obrtnosti zamlrle; nikdar pa ni manjkalo vojakov. Človeku je prirojen nagon lovski in bojni, mir ga sicer kroti, a nikakor ga ne zaduši. Ko pride vojna, ustvarila bode tudi junakov; Bog daj, da bi jih narod po njih pravi veljavi sodil, ne pa jim svobode žrtvoval!

Zares, polkovnik, rekel sem mu, vi malo častno o vojni govorite.

Ker jo poznam iz izkušnje, odvrnil mi je žalosten; dobro vem, kaj je ta krvava igra. Ko umetni govorniki in lepopisci, mirno za pečjo sedeč, s posebnim veseljem proslavljajo boje in vojno slavo, morem jaz o teh čudovitih napakah le z ramami

majati. Vojna je najstrašnejša šiba, sovražnica dela in svobode, pogubiteljica naobraževanosti. Gorje tistim, čijih častihlepnost to strahovito kugo čez zemljo spusti, a trikrat prekleti naj bodo tisti, ki po lastni domovini z morilno roko segajo! Bog naj pomore in hudo jih bode mo za njih zločinstvo pokorili. Vojna je tudi pokora napuhu in neumnosti: strašen nauk, kateri se le razume, ko je že prepozno.

Godba naznanila je uro našega odhoda. Šel sem dol na rokah peljaje Henrika in Alfreda. Jenny nas je vse tri objela s srčnostjo krščanske žene in matere. Suzana je z molčečo razburjenostjo podala vsakemu po jedno sv. pismo, katero naj vedno s seboj nosimo. Marta pripravila se je bila za prosoški govor; a že pri prvi besedi jela je uboga deklica strahovito vzdihovati in stokati, stisnila je Henrika kot otroka v svoje naročje ter ga je s solzami in poljubi pokrivala. Jaz sem jej stisnil roko, ona pa me je objela krog vrata; na pol zadušena sedel sem na konja.

Isti trenotek priletel je Zambo v čudoviti, smešni opravi; imel je rudeč in moder pas, klobuk s peresi in sablo, ki se je po tleh vlekl.

Masa, kričal je, vzemite me s seboj, jaz sem tudi junak. Če prav sem črne polti, a krvi sem ru-

deče. Če me ne ubijejo pred zmago, pobiti sem jih vse.

Brez težave se nesem mogel iznebiti tega ubogega dečka. Našteval sem mu najrazumnejše razloge, da bi mu dokazal, kako smešna je njegova srčnost. Kdor ima kodraste lase, ni rojen, da bi se bil, ampak da ga ubijejo. Brezvspešne besede! Zambo imel je preoster obrazni kot, kakor da bil bi razumel imenitne najdbe duhovitih naših učenjakov. Ubogi vrag držal se je za človeka, kristijana, državljana ter je pri tem bil črne polti! To je bila norost! Moral sem mu pretiti, da je sklenil vrniti se domov, kamor je nazadnje kričaje ubežal. Zadnji čas je bil, da sem končal to šaloigro; vojaki so bili razstavljeni, bobni so zagrmeli, odšli smo.

Dokler smo bili še blizu moje hiše, drznil se nesem pogledati nazaj. Solzne so mi bile oči, a solz točiti nesem hotel. Konci ulice ozrl sem se nazaj; vse tri ženske migale so z robci ter so gledale za nami. Srce mi je močno bilo.

O mili Bog! vzkliknil sem, tebi izročim vse te, katere ljubim. — Zjokal sem se prvokrat; ko sem molil, čutil sem se potolaženega.

Ob štirih smo se pred mestno hišo razstavili v bojni red. Green nas je pregledoval ter nam je

njih šolah. Resnično je sicer, da stane pripravljane za profesuro več novcev, truda in časa, kakor študije ljudskega učitelja. Tudi je res, da dobi ljudski učitelj popred stalno službo kakor učitelj srednjih šol; ali zopet je treba pomisliti, da uživa profesor trikratno plačo ljudskega učitelja in da je, kakor je bilo že zgoraj dokazano, njegovo delo veliko lažje nego poučevanje kakih sto otrok po pet ali šest ur na dan, katerih se ne sme ostro kaznovati, še manj pa hudobneže izključiti, kakor se z malopridneži na srednjih šolah godi.

Konečno priporočam še jedenkrat prav gorko gg. tovarišem v preudarek to važno vprašanje in upam, da se bode letos za nas ugodnejše rešilo, kakor lani. Ne pozabimo pregovora: „Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal!“

Domače stvari.

— (Skupščina poverjenikov banke „Slavije“) bode v 24. dan t. m. dopoldne ob 10. uri v prostorih glavnega zastopa banke „Slavije“ v Ljubljani. Za ozemlje glavnega zastopa v Ljubljani bili so v občem zboru 14. maja 1885 sledeči članovi banke izvoljeni: Dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, zdravnik v Ljubljani; Peter Bajš, posestnik v Dvoru pri Vrbi na Korškem; Jurij Biankini, redaktér lista „Narodni list“ v Zadru; dr. Lav. Gregorec, kanonik Strassburški in župnik v Novi cerkvi pri Celji; Slavoj Jenko, trgovec v Podgradu; Fr. Muri, posestnik in deželni poslanec pri Jezeru na Korškem; dr. Albin Poznik, c. kr. beležnik v Novem mestu; Fran Povše, vodja gospodarske šole v Gorici; Ivan Murnik, cesarski svetnik in tajnik kupčijske in obrtnijske zbornice v Ljubljani; Ivan Nabrgoj, posestnik na Proseku; Božidar Raič, župnik pri sv. Barbari v Haložah; Gašpar Šorn, posestnik v Grajski vasi pri Celji; dr. Jos. Vošnjak, deželni odbornik; Dragotin Žitnik, mlinar v Borovnici; Kažimir Jelusič, trgovec v Kastvu in dr. M. Samec, zdravnik v Kamniku.

— (Občni zbor kranjskega veteranskega društva) zadnjo nedeljo obiskalo je nad 200 udov. Predsednik društva g. Mihalič pričel je zborovanje s trikratnimi živioklici na presvetlega cesarja in je potem v daljšem slovenskem govoru slikal zgodovino desetletnega društvenega obstanka. Govor g. Mihalič-a je bil z veliko pohvalo vzprejet. Potem so se preuredila društvena pravila mej drugim tudi s tem, da se z mesečnimi doneski udov (po 10 kr.) ustanovi posebna blagajna v podporo vdov in sirot društvenikov. Dohodkov imelo je društvo 1941 gld. 94 kr., troškov pa 1886 gld. 67 kr. tako da je ostalo v blagajnici 55 gld. 27 kr. Društveno premoženje, ki je večinoma naloženo v kranjski hranilnici znaša 5131 gld. 33 kr. Udov šteje veteransko društvo 379. Desetletnica društva praznovala se bode s posebno veselico. Računovodji g. Skube-tu se za trudoljubivo natanko vodstvo računov dovoli remuneracija 25 gld. Izvolijo se: predsednikom: Jurij Mihalič, namestnikom predsednika: Alojzij Šafenrat, prvim tajnikom: Jarnej Lichteneger, drugim tajnikom: Viljem Bischof, blagajnikom in računovodjo: Ivan Skube. V odbor: Dragotin Broš, Lovro Blaznik, Jakob Čik, Ivan Ci-

goj, Anton Hočevar, Matija Horvat, Andrej Jagodnjak, Ferdinand Jaut, Jurij Jarec, Jurij Klobavš, Fran Kalan, Fran Lampl, Jaka Milavec, Anton Panholzer, Fran Škof, Marka Špan, Josip Velkaverh in Matija Žgur. Opravnikom društva se voli Ivan Laszker, namestnikom zastavonosca pa Lambert Maršner. Zborovanje zaključi se živioklici na cesarja.

— (Smrtna obsodba.) Jakob Mežar, ki je v 14. dan aprila t. l. pri „Pekovskem križi“ na Dunajski cesti hlapca Jakoba Proseno napal in smrtno ranil, bil je včeraj pred porotnim sodiščem zaradi roparskega umora na smrt na vislicah obsojen.

— (Izpred porotnega sodišča.) Včeraj bil je pred porotniki 37 letni Gašper Požar, kaznec na Ljubljanskem Gradu zaradi hudodelstva poskušenege umora. Požar, doma iz Vipavskega okraja, bil je že jako mnogokrat kaznovan, zadnjič lani pa obsojen pri Ljubljanskem porotnem sodišči zaradi roparskega umora, razžaljenja Nj. Veličastva, razžaljenja udov cesarske rodbine in motenja vere v ječo za vse svoje življenje. Na Ljubljanskem Gradu se Požaru ne dopada in na vsak način želi si v kaznilnico v Gradiški. Zato pretil je že vodji kaznilnice g. Bernhauser-ju z dletom, rekoč: „S tem si bom pomagal, danes ti pa še pustim življenje!“ Zaradi tega bil je ostro kaznovan in tudi včeraj stal je uklenen pred sodnijo, vrhu tega bil je tudi v samotnem zaporu. 7. aprila t. l., ko je bil Požar posamič zaprt, prišel je ogledovat nadzornik straže Valentin Leskovec. Ker je bil Požar pokrit, ukaže mu Leskovec, naj se odkrije. V istem hipu zapazi, da ima Požar nož v rokah. Leskovec zakriči: „Nož ima!“ in hoče obrnivši se skočiti iz celice. A Požar ga je prehitel ter mu zasadil nož pri petem rebri v hrbet. Le srečnemu slučaju, da je nož ob rebro zadel in zdrsil, zahvaliti ima Leskovec svoje življenje. Požar pripoveduje, da je dobil nož v kruhu skrit v svojo celico. Kruh bil je prerezan, nož vanj utaknen, potem pa kruh zopet tako dobro zadelan, da se ni skoro nič poznalo. Kakor se izgovarja Požar, dobil je Leskovec le po nesrečnem slučaju to rano. Pravi, da je držal nož v roki, trdo pa je njega držal za roko kaznilniški paznik, da bi mu nož izvil. Po nesreči pa se je zadel nadzornik Leskovec s hrbtom ob nož in si tako prizadel rano. Zaslišanih bilo je mnogo prič paznikov, ki so vsi opisovali Požara kot jako hudobnega človeka, ki ne da miru. Tudi vodja kaznilnice g. Bernhauser je bil zaslišan in pri tej priliki izvedeli smo, kar je g. Bernhauser sam povedal, zanimljivo novost, da vodja kaznilnice na Gradu prav nič slovenski ne zna. Porotniki so krivdo Požara jednoglasno potrdili in obsojen je bil, da bode vsak tretji mesec v samotnem zaporu in isti mesec dva dni v tamnici s trdim ležiščem.

— („Konkordija“) vzajemno zavarovalno društvo v Liberci (Reichenberg) na Českem, ki ima tudi po Slovenskem mnogo zavarovancev, imela je dne 18. maja t. l. svoj 17. redni občni zbor. Iz letnega poročila posnamemo, da je to društvo tudi v preteklem letu v vseh oddelkih napredovalo. Zavarovancev imela je „Konkordija“ v preteklem letu v oddelku za ogenj 67.119; zavarovana vsota znašala je 136,551.000 gld.; premije je banka prejela

492.706·89 gld., tedaj za 17.979·11 gld. več, kakor leta 1883. — Požarnih škod izplačalo se je 659 v znesku 223.644·88 gld. Čisti dobiček znašal je 21.287·97 gld., ki se je ves rezervnemu zakladu pripisal. V 17 letih svojega obstanka izplačala je „Konkordija“ za pogorišča 4 milijone 627.013·25 gld. — Ravno tako napredovalo je to društvo tudi v oddelku za življenje. Čisti dobiček v tem oddelku znašal je 12.064·01 gld. in občni zbor je sklenil, da se 12 % mej zavarovance razdeli; ostali znesek pa rezervnemu zakladu pripiše. — V oddelku za točo bilo je 8532·82 gld. čistega dobička, ki se je isto tako rezervnemu zakladu pripisal.

— (Razpisano) je mesto c. kr. okrajnega tajnika v X., eventuelno mesto vladnega kancelista v XI. razredu pri političkih oblastvih v Kranjskej. Prošnje do 15. julija t. l. na c. kr. deželno predsedstvo. Dalje je razpisano mesto davkarja v IX., eventuelno mesto kontrolorja, eventuelno začasnega pristava pri c. kr. davkarijah v Kranjskej. Prošnje do konca julija t. l. — Razpisana je služba drugega učitelja na dvorazrednici na Raki. Plača 450 gld. Prošnje do 17. t. m.

Razne vesti.

* (Kolera na Španjskem.) Najnovejša poročila nam naznanjajo, da se kolera počasi, a dosledno širi. Pri tem treba pomisliti, da je tedaj tudi na Španjskem še bolj hladno, in da se je ko nastopi prava vročina, nadejati še hujšega. V Madridu je vse preplašeno. Na stotine premožnejših rodbin ostavilo je hkratu prvostolnico. Na severni železnici vozita sedaj dva posebna vlaka, da odvažata ubežne obitelji. Predavanja na vseučiliščih se bodo skrajšala, zbornica si tudi prizadeva, da bi prej ko prej izvršila predloženo jej gradivo, le kralj in kraljica dajeta dober vzgled, kajti odločila sta se, da ne ostavita Madrida, dokler traja epidemija. Kolera na Španjskem je jako intenzivna, kajti izmed obolelih umre jih do 80 %.

* (Jeden poljub za — 1000 gld.) Kako se nekateri na telesu sicer zdravi ljudje, katerim je mila usoda naklonila, da živé brez dela v obilnosti in bogastvu, po kopeliščih zabavajo in dragi čas tratijo, svedoči nam naslednji slučaj. Grof S., sedež zadnjič s prijatelji v prekrasnej sobi v kopeliščih v Karlovih Varih, razmotava kočljivo vprašanje zaradi cene in vrednosti poljuba. Njemu nasproti zabava se brdka plavalaska baronica B. „100 gld. vreden je jeden poljub,“ meni grof Z. — „Kaj še, po okoliščinah 500 gld.,“ oporeka topličar pl. C. — „In jaz bi dal sveta nebesa za jeden sam poljub,“ modruje slikar F. — „Kaj menite pa Vi, milostiva!“ vpraša naposled grof S. baronico B. — Krasotica nekoliko pomišljajoč odvrne malo nejevoljno: „Tisoč goldinarjev!“ — Ko bi treščilo, skoči grof S. po konci ter radostno vsklikne: „Že velja! Takoj Vam odštejem izgovorjeno vsoto za jeden Vaš poljub.“ — „Naj bo!“ nadaljuje plavalaska, „ako smem izročiti tisočak kakemu dobrodušnemu namenu.“ Ustane, poljubi grofa, vsprejme naštetih 1000 gld. ter jih še isti dan pokloni mestnim ubogim v Karlovih Varih.

* (Pes — tat.) Lani osorej nastanila se je neka rodbina z obilimi otroci za poletni čas v Dunajski okolici. Imeli so psička, kateri je bil velik ljubljenec male domače hčerke. Nekega dne gre mati v mesto po opravkih ter mej raznimi stvarmi kupi na trgu tudi malej hčerki prav lično punčko. Zvesta žival spremlja skrbno mater ter jo pri kupovanji prav marljivo opazuje. Domov dospevši opazi gospa, da je psička zmanjkalo. A pogrešana žival se kmalu vrne ter prinese na veliko začudenje v

o domovini govoril s toliko gorečnostjo, kot bi bil rojen govornik. Njega glas smo preupili s svojimi živio! Potem napoči tihota; vsak je po svoje premišljeval; le jaz morebiti jedini v polku bil sem močno razburjen. Čudno! hrepenel sem iti v ogenj. V mirnem trenutku hodil sem ob vrstah svojih tovarišev, smijal se, govoril in z rokami mahal; vsakemu vojaku sem vedel kaj povedati, šalil sem se s tistimi, ki so bili razdraženi, osrčeval sem one, ki so skušali smijati se, vsem sem obetal svojo pomoč v nevarnosti; tresel sem se že radosti pred bojem.

Humbug se mi je bil pridružil ter me z začudenjem opazoval.

Doktor; kak človek pa ste vi! rekel mi je vzdihujoč. Čudim se vaši dobri volji in vaši radosti. Vi ste bili strahopeten državlján, sedaj ste pa srčen vojak. Ali ste Irec? Ali vam po žilah teče kri

Non paventis funera Galliae?

Mi Saksonci nosimo v bojišče tudi

Devota morti pectora liberae,

a mi nemamo niti te gorečnosti, niti te viteške ljubkosti. Zares, če človek vas pogleda, boj mu mora biti praznik, nevarnost pa največe veselje. Vi

bi pač tudi naj bolj nevsečnemu lahko vzbudili veselje do smrti.

Bobnanje ubranilo mi je odgovoriti mu. Humbug objel me je ljubeznjivo ter mi je v latinskih vrsticah podal vse svoje srce. Trenotek pozneje sem starega prijatelja za zmeraj izgubil.

Večer bil je krasen! luna je rano vzhajala ter je v daljavi razsvetljevala obširno travnato planjavo; to so ograjali topoli; semtertja pa so rasle vrbe; na obzorji videli so se srebrni valovi velike reke. Nekaj mičnega je bilo, mirno jahati dalje ter sredi te lepe pokrajine udajati se svojim sanjarijam. Srečen je vojak, ki sedanjó uro uživa ter se ne vznemiruje zarad bodečega dne. Več časa sem tako z odprtimi očmi sanjal, kar h kratu tik mene obstaneta dva konjika. Ozrl sem se ter na največe svoje iznenadenje izpoznal otožnega Browna in ljubeznivega Trutha.

Kaj počneta tu? vzkliknil sem. Kaj pomeni ta veliki klobuk, ta progosta vrhnja suknja, ta sablja na strani? To ni noša niti vojaška niti duhovniška.

Doktor, odvrnil je puritanec, vojna je strahovita bolezen, duša ni v manjši nevarnosti kot je telo. Vi celite telo, midva pa dušo; zdravnika sva kot vi.

Z veseljem vaju kot tovariša pozdravljam; a delo je pusto. Ranocelniku še godi; sočutje mu je neznaná slabost; srce mora molčati, da se mu roka ne trese. Pa vi, dragi Truth, kako bodeste prenašali kričanje ranjencev, obupnost umirajočih?

Dolžnost mi je, odvrnil je. Bog me bode krepčal, dokler se mu zdi potrebno in koristno, da mu služimo. Gospodov sem. Prva pot ni bila dolga; ob osmih smo se ustavili. Polkovnik nas je hotel učiti hoditi; in ta vaja ni bila nekoristna. Polk bil je podoben čredi razgnanih ovac. Vender je Saint John čestital vsem novincem ter jih tako polagoma privadil, da so v njem gledali očeta ter mu popolnem zaupali.

Major, rekel mi je, ne smijajte se. Predno mine mesec, merili se bomo lahko s Prusi. Če se človek le zmatra za vojaka, že je napolvojak. Videli bode, kaj je vojska samih državljanov.

Sredi obširnega polja prenočili smo pod milim nebom. Ognje so zažgali, konje h kolcem privezali in vsak je z veseljem večerjal, kar je s seboj prinesel. Novincem bila je ta prva večerja pod milim nebom slovesna pojedina; vojska jim še ni bila probudila želje po ugodnosti in srčnega hrepenenja po domu.

(Dalje prih.)

gobci jako lepo punčko in jo položi malej deklici k nogam. Drugi dan donese drugo in ko jo v tretjič prisopiha z igračo, ga zasledujejo. Dobé ga na trgu mej prodajalkami, varno čakajočega pripravnega trenutka, ko ga nihče ne opazuje. Kar skoči, zgrabi najlepšo punčko in hajd domov. Škodo za tatvino so prodajalkam poravnali, a če so drznega in prekanjenega štirinogatega tatu, kateri je imel blag namen, napravljati cenó veselje svoje malej ljubljenci, tudi dostojno kaznovali, ne vemo poročati.

Narodne-gospodarske stvari.

Zelena klaja in paša.

Glavna stvar pri zeleni klaji je, da previden kmetovalec vedno za to skrbi, da ima o vsakem času zadosti zelene, poleg tega pa zmerom tudi suhe klaje, posebno slame. Kajti suha klaja je ravno tako potrebna, kakor zelena. Slama je namreč zaloga in zavarovanje za krmljenje v hlevu, vrhu tega pa tudi poravna razmero redivnih snovi v zeleni klaji in je tudi iz zdravilstvenih ozirov potrebna.

Prestop k zeleni klaji se mora polagoma napraviti, tako, da blizu 14 dni preteče, predno se do same zelene klaje popolnoma prestopi. Zelena klaja pa se s slamo pomešana zreže ali pa se s subo klajo na dan začinja in konča.

Zelene klaje se ne sme najedenkrat več, nego je je za jeden dan potrebno, naseči. Prav je, če se na dan po dvakrat po njo gre. Zjutraj morda jedno uro po solčnem vzhodu, zvečer pa, predno začne rosa padati. Zeleno klajo opoludne seči, ko je od solčnih žarkov skozi in skozi pregreta, ni posebno priporočbe vredno.

Nakošena klaja se mora vedno na hladnem prostoru hranjevati, kamor solčni žarki ne morejo priti. Tudi se ne sme na velike kupe nanositi, da se ne ugreje in ne ovne. Ugreta in vela zelena klaja se mora pred pokladanjem raztrositi, z mrzlo vodo poškropiti, da se zopet očvrsti.

Klaja, ki je preveč od dežja premočena, se mora s slamo pomešana pokladati. Tedaj se mora slama mej zelenje pomešati, kar se potem ali zreže in položi, ali pa tudi cela živini poklada.

Obroki pokladanja se morajo natanko držati in dobro je vsakokratni delež na večkrat porazdeljen položiti.

Ni posebno varno brž po užitku zelene klaje živino napajati. Boljše je to nekoliko časa prej ali pozneje storiti. Pri prežvekovalni živini naj se z napajanjem počaka, da začne prežvekovati.

S prav posebno previdnostjo si mora z vso mlado sočno zelena klajo postopati, posebno z rudečo deteljo. Da se obroki pokladanja strogo vzdržijo, da živina tako hlastno ne jemlje v se klaje, razdelitev v manjše dele in pa previdno napajanje je še posebne važnosti. Tudi slame ne sme manjkati, če se hoče zabraniti, da se katero živinče ne napihne.

Pri vsej zeleni klaji, ki ni brez vsega madeža, je posebne previdnosti potreba. Naj se je manj polaga in še to s posebno pozornostjo!

Da je hlev zadosti čeden in snažen, mora biti vedno zadosti stelje na razpolaganje. Za upeljavo vspešne paše je bistveno ista previdnost potrebna, kakor je pri začetku z zeleno klajo potrebna. Mnogokrat pa je pri začetku paše dosti težavnejše vse potrebno upeljati.

V tem in še v drugih gospodarstvenih razmerah je uzrok, zakaj ima krmljenje v hlevu in pa paša v pametni menjavi dostikrat prednost pred samo pašo.

Tudi pri paši mora kmetovalčeva skrb v prvi vrsti biti na to obrnena, da ima živina vsaki čas izdatne in zadostne paše. Navadno nastopi sredi poletja pomanjkanje paše, katero še le paša po strniščih zopet konča. To pomanjkanje je posebno nevarno zlasti za mlajša živinčeta deloma po nezadostivni reji sami na sebi, deloma pa po poznejši sledeči menjavi v krmi. Povsodi, kjer paša ne zadostuje, se mora z drugo klajo priskočiti.

Tudi suhe klaje, slame ne sme manjkati. Posebno potrebna je v slabih letinah pri dolgem deževju, na vlažnih, mokrih, nižavih, kislih pašnikih in pri mladih sočnatih deteljstih. Vsem nedostatom, ki iz tega izvirajo, se s tem krepko odpomore. Poklada se slama od časa do časa, ali o slabem vremenu, ali pri slabi paši skozi celo poletje ali samo zjutraj ali pa tudi zjutraj in zvečer. Posebna skrb se mora obračati na to, kako se upliv slabih vremenskih razmer na živinčeta obmeji in zabrani. Dolgo trpeča vročina in pa vlažen, mrzel zrak se mora tukaj najbolj v ozir jemati.

Prestop od hlevnega krmljenja do popolne reje na paši se mora tudi polagoma goditi. To pa ne le zavoljo raznosti krme, ampak tudi zaradi tega, da se živali prostega zraka in vremenskega upliva privadijo. Tudi, kedar se paša menjava, se mora to polagoma goditi, zlasti če so pašniki mej seboj, kar se tiče redivne moči in drugih učinkov, zelo raznoliki.

Vode za napajanje ne sme manjkati. Tu veljajo tiste varovalne določbe, katere veljajo pri zeleni klaji. Kedar se živina zaganja na pašnike, ki so mokrotni, zlasti pa od slane pobeljeni in taki, ki so po ponočnih mrazovih trpeli, se mora s posebno previdnostjo postopati. Vendar pa prvi niso toliko nevarni, kakor se navadno misli.

Varovati se je spomladi, da se živina prenašlo ne začne na pašo goniti, jeseni pa predolgo na pašo spušča.

Na pašnike, ki imajo netečne in nezdrave trave na sebi, bi se živina sploh ne smela na pašo zaganjati, ali pa vsaj le, da se do pol sitosti napase. —

Vseh pašnikov, na katerih se nahaja črvena zalega, tako imenovana gnijlobna mesta, ali pa na katerih so zdravju škodljivi izhlapi, bi se moralo skrbno izogibati, ali pa živina se le od časa do časa na nje zaganjati.

Spretna ranoceljska operacija.

Ameriški poslanik na Dunaji, gospod Kasson, je pred kratkim sporočil svoji vladi zanimivo poročilo o čudovitej ranoceljski operaciji, katero je nedavno poprej izvršil gospod profesor Billroth na Dunaji; to je bila neka čudovita sekcija želodca, pri kateri se je skoraj tretjina želodca odstraniti morala, in kar je še čudnejše, bolnik je zopet okreval, — slučaj, ki se še do sedaj ni nikdar pripetil. Bolezen, katera je zahtevala to operacijo, bil je rak v želodci, in spremljajo jo sledeči simptomi:

Jedi nič več ne diše; v želodci se čuti nek čuden, nepopisljiv in jako mučen čut, kateri je podoben neke nedoločne otrplosti; na zobeh se nabira, zlasti zjutraj, masten slez, ki zapišča jako neprijeten okus; uživanje jedij ne odpravi te čudne otrplosti, temveč jo še le povekša; oči upadejo in porumené; roke in noge postanejo mrzle in mastne, — kakor bi jih pokrival mrzel pot. Bolnik čuti zapanost in spanje ga ne okrepa; čez čas postane nervozen, razdražljiv in nevoljen; njegove misli nadlegujejo slabe slutnje; kadar ustane, se mu vrtili po glavi in šumi mu po ušesih in mora se česa prijeti, da ne pade; čreva se mu zapirajo, koža je pogostem suha in vroča, kri se strdi in zaostaja, tedaj ne kroži več redno. Pozneje bolnik izmetava hrano, katero poruži, in čuti pri tem kisel ali pa tudi sladak okus; po gostem mu srce hudo tolče in misli, da bolega na srce; naposled pa ne ostane nobena hrana v njem, ker se čeva popolnem ali pa vsaj deloma zamaše.

Kakor je tudi vznemirajoča ta bolezen, vendar se onim ni treba bati, ki bolehalo na omenjenih simptomih, kajti v devetstoindevetdesetih slučajih izmed tisoč ne bolehalo za rakom v želodci, ampak za dyspepsijo, katera bolezen se pa lahko ozdravi. Najboljše in najgotovnejše sredstvo proti tej bolezni je „Shäker-ekstrakt“, rastlinski preparat, ki se dobiva v vseh lekarnah. Ta ekstrakt zgrabi bolezen pri korenini in jo radikalno odpravi.

Osobe, kojim se zapira, trebajo „Seigel-ovih omehčilnih pil“ (Abführ-Pillen) v zvezi s „Shäker-ekstraktom“. Seigel-ove omehčilne pile ozdravijo zapetje, odpravijo mrzlico in prehlad, glavobolje in zlatenico. To so najplivnejše, najpripravnejše in najdovršenejše pile, katere so se že kedaj napravile. Kdor jih je kedaj poskusil, bode jih gotovo dalje rabil. Vplivajo počasi in brez bolečin.

Cena 1 steklenici „Shäker-ekstraktu“ gld. 1.25, 1 škatljici „Seigel-ovih omehčilnih pilam“ 50 kr. Lastnik „Shäker-ekstrakta“ A. J. WHITE, Limited, 21 Farringdon Road, E. C. v Londonu.

Zastopnik in korespondent ter glavni razpošiljavec:

JANEZ HARNA,

lekar „Pri zlatem levu“, Kremsier, Moravsko.

Dobi se v sledečih lekarnah: **Ljubljana:** J. pl. Trnkóczy. **Idrija:** Wario. **Metlika:** F. Wacha. **Radovljica:** A. Roblek. **Novomesto:** D. Rizzoli. **Kamnik:** Močnik. **Vipava:** Kordas. **Celovec:** P. Birnbacher, J. Nussbaumer. **Beljak:** Dr. Kumpf. **Breze:** Aichinger. **Hermagor:** J. Weth. **Trbiž:** J. Siegel. **Wolfsberg:** J. Huth. **Gradec:** F. Ks. Gschillay „pri sv. Ani“. **Maribor:** W. König, J. Noss. **Celje:** Kupferschmitt, Marek. **Bruck na M.:** Langer. **Gleichenberg:** Dr. Fürst. **Konjice:** Pospišil. **Kindberg:** Pezledrer. **Leibnitz:** Russheim. **Ljubno:** J. Pferschy. **Ptuj:** Behrbalk, Eliasch. **Rottenmann:** F. Illingov naslednik. **Stainz:** V. Timouschek. **Weitz:** C. Mally. **Trst:** J. Dr. Faraboschi „al Camello“. **Gorica:** D. Christofolletti. **Novigrad:** Gionović. **Sušak pri Reki:** Wertheimstein. **Spjjet:** Tocigl. **Zader:** N. Androvič in skoraj v vseh lekarnah drugih mest v monarhiji.

Loterijske srečke 13. junija:

Na Dunaji: 48, 82, 10, 29, 79.
V Gradci: 15, 44, 85, 54, 70.

Tujci:

15. junija.

Pri **Stonu:** Toll z Dunaja. — Braun iz Budimpešte. — Petrič iz Trsta. — Lowenbein z Dunaja. — Lavrenčič, Pogačnik z Notranjskega.

Pri **Mallci:** Schrubary z Dunaja. — Haas iz Kočevja. — Raminger, Saria iz Celovca. — Molich iz Trsta. — pl. Cotta iz Reke. — Buchler iz Trsta. — Markiz Völkl iz Gorice.

Pri **avstrijskem cesarji:** Schöniko iz Spandava.

Umrlj so v Ljubljani:

15. junija: Leopold Kostelac, črevlarjev sin, 7 mes., Križevniške ulice št. 7, za katarom v črevesu. — Fran Železnikar, delavec sin, 6 let star, Križevniške ulice št. 9, za sušico. — Fran Simončič, delavec, 34 let star, Poljanski nasip št. 48, za jetiko.

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
15. junija	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	738.24 mm. 735.10 mm. 734.70 mm.	16.8° C 27.8° C 19.4° C	brezv. sl. jz. sl. jz.	jas. jas. jas.	0.00 mm.

Srednja temperatura 21.3°, za 2.9° nad normalom.

Dunajska borza

dné 16. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82 gld. 50	kr.
Srebrna renta	83	20
Zlata renta	103	60
5% marena renta	98	65
Akcije narodne banke	859	—
Kreditne akcije	283	60
London	124	20
Srebro	—	—
Napol.	9	85 1/2
C kr cekini	5	86
Nemške marke	60	90
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld	127
Državne srečke iz l. 1864	100 gld	168
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108	50
Ogrska zlata renta 4%	98	95
5% papirna renta 5%	92	90
5% štajerske zemljišče odvez obliq	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld	115
Zemlj. obliq avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124	—
Prior obliq Elizabetine zapad. železnice	113	50
Prior obliq Ferdinandove sev. železnice	106	—
Kreditne srečke	100 gld	175
Rudolfove srečke	10	17
Akcije anglo-avstr. banke	120	98
Tramway-društ. velj. 170 gld a v.	212	—

Pohištvo

(356—2)

s krčmo, prodajalnico in mesarijo

na Visokem pri Kranji odda se od 1. julija t. l. za več let v najem. Pri hiši sta tudi 2 lepo zasajena vrta, kegljišče in vodnjak. Ta hiša bila bi posebno pripravna za kakoga vinskega ali lesnega trgovca. — Kaj več se izvz pri Janezu Pauliču, vulgo Taborji, na Visokem.

IVAN LAPAJNE v KRŠKEM

je izdal sledeče

Knjige in knjižice

za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena 80 kr.
b) Prvi poduk	60
c) Fiziko in kemijo	60
d) Prirodopis	56
e) Zemljepis	26
f) Geometrijo	24
g) Malo fiziko	23
h) Domovinoslovje	20
i) Pripovedi iz zgodovine Štajerske	6
j) Opis krškega okrajnega glavarstva	30
k) Zgodovino štajerskih Slovencev	cena 1 gld. 20 kr.
Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, potem:	
malj slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin	cena 1 kr.
ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske	1
in zemljevid Krškega okraj. glavarstva	5

Razpis

služeb dveh občinskih paznikov.

Pri županstvu v Kamniku ste izpraznjeni dve službi občinskih paznikov (Polizeiwachmann) z letno plačo po 360 gld. in z letnim pavšalom 60 gld. za službeno obleko in za stanovanje. Prosilci, kateri smejo tudi oženjeni in ne čez 40 let stari biti, morajo biti slovenskega in nemškega jezika zmožni.

Bivši žandarmi imajo prednost.

Prošnje naj se pošljejo do 25. tega meseca na županstvo.

Kamnik, v 13. dan junija 1885.

Župan: Dr. Samec.

358—2)

Poročilo velike važnosti!

Zanesljivo in radikalno ozdravljenje

epilepsije

(padavice)

z novim, temeljito izkušenim sredstvom.

Dočim se je tudi po neprestanej porabi bromovega kalija le v redkih slučajih moglo konstatovati ozdravljenje te bolezni, se je sedaj posrečilo pripraviti zdravilo, ki je pokazalo največje vspehe, zanesljivo in radikalno pomaga v vseh kroničnih slučajih ter je zagadelej velikega pomena za vse bolnike, ki so dozdaj zastoj iskali pomeči proti tej strašnej bolezni.

Mnogobrojna spričevala in premije od oseb vseh stanov.

Za ozdravljenje potrebna zdravila z vodom, kako jih rabiti, razpošiljajo se v originalnih zavitkih proti poštnemu povzetju ali predpošiljativj zneska 20 frankov ali 16 mark.

Naročila naj se adresujejo neposredno na me.

S. Riebschläger, specialist.

Berlin S., Brandenburgstrasse 35.